

WYBRANE PROGRAMY WSPIERAJĄCE OCHRONĘ ŚRODOWISKA

Opracował Adam Kopeć

STARE POLE, WRZESIEŃ 2020

Ochrona klimatu i środowiska to zadanie ciągłe. Szczególnie ważna staje się ona w ostatnich latach, kiedy odczuwamy skutki ocieplenia klimatu.

Dużym wyzwaniem jest ograniczanie emisji dwutlenku węgla (CO₂), któremu przypisywany jest główny wpływ na efekt cieplarniany. Od wielu lat Unia Europejska i inne państwa świata podejmują działania mające ograniczać emisję tego związku. Odczuwalne już skutki ocieplania się klimatu to występujące coraz częściej niekorzystne zjawiska pogodowe, w tym pojawiające się susze – okresowy brak wody, a innym razem ulewne deszcze czy nawałnice powodujące, że woda staje się zagrożeniem – okresowe podtopienia i powódzie.

Jak ważna jest woda, wszyscy wiemy. Polska znajduje się w gronie krajów Europy o najmniejszych zasobach wodnych. Na jednego mieszkańca przypada u nas trzy razy mniej wody niż na przeciętnego mieszkańca Europy. W czasie występowania suszy zasoby jeszcze się zmniejszają.

Ostatnio coraz więcej uwagi poświęca się problematyce gospodarowania zasobami wodnymi oraz metodom gromadzenia wody, szczególnie pochodzącej z opadów atmosferycznych. Pojawiają się różne działania i programy, których celem jest ochrona zasobów, poprawienie retencji i wykorzystania wody. Łagodzenie skutków suszy i dbanie o bezpieczeństwo przeciwpowodziowe można osiągnąć poprzez retencję wód – zdolność do magazynowania i przetrzymywania wody przez określony czas. Możemy to osiągnąć, budując wielkie zbiorniki retencyjne, ale również mniej kosztowne inwestycje w tzw. małą retencję. Mała retencja polega na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach – naturalnych, jak i sztucznych, a także spiętrzaniu wody w korytach małych rzek, potokach, kanałach i rowach. Ważną rolę odgrywają również działania prowadzące do odtworzenia naturalnego krajobrazu – zadrzewienia, ochrona oczek wodnych, stawów i mokradeł.

W Polsce od wielu lat wdrażane i realizowane są różne rządowe programy, które mają wspierać ochronę środowiska. Jedne z nich wspierają rozwój inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii. Programy te mają pomóc zrealizować zobowiązania Polski wobec Unii Europejskiej, ale przede wszystkim zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych oraz wpłynąć na poprawę środowiska naturalnego w naszym regionie. Inwestując w odnawialne źródła energii, ograniczamy wykorzystanie konwencjonalnych źródeł energii, zmniejszamy emisję CO₂, a przez to przyczyniamy się do poprawy klimatu.

Nowymi działaniami realizowanymi w ostatnim czasie są programy mające na celu zwiększenie retencji wody oraz jej wykorzystania. Dedykowane są one przede wszystkim rolnikom (np. „Modernizacja gospodarstw rolnych” – obszar nawadnianie w gospodarstwie - tegoroczny nabór zakończony) oraz posiadaczom domów jednorodzinnych, którzy wykonają inwestycje zatrzymujące wody opadowe.

W niniejszym materiale przedstawiam wybrane programy rządowe (realizowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) wspierające między innymi instalacje odnawialnych źródeł energii, które są skierowane do wszystkich mieszkańców naszego kraju – osób fizycznych - program „Mój Prąd” oraz posiadaczy domów jednorodzinnych – program „Moja Woda”. Poniżej opisane są szczegóły i zasady skorzystania z prezentowanych programów.

Program „MÓJ PRĄD” wspierający mikroinstalacje fotowoltaiczne

Program priorytetowy „Mój Prąd” został uruchomiony w roku 2019 i będzie realizowany w latach 2019-2025. Obecnie trwa drugi nabór wniosków, który rozpoczął się **13 stycznia, a zakończy 18 grudnia br.**

Zainteresowanie programem jest bardzo duże. Można powiedzieć, że obecnie fotowoltaika przeżywa prawdziwy boom, nie tylko za sprawą programu „Mój Prąd”, ale także innych programów dofinansowujących inwestycje odnawialnych źródeł energii (również programy realizowane przez samorządy, które poprzez środki z UE wspierają mieszkańców przy budowie takich instalacji).

Program priorytetowy „Mój Prąd” jest kolejnym instrumentem wspierającym odnawialne źródła energii, dedykowanym wsparciu rozwoju energetyki prosumenckiej, a konkretnie wsparciu mikroinstalacji fotowoltaicznych (PV).

O tym, jak dobrze rozwija się energetyka prosumencka świadczą ostatnio publikowane dane. Aktualna moc wszystkich instalacji PV to już ponad 1,83 GW, z czego prosumenci generują aż 1,2 GW. Dotychczasowe efekty programu „Mój Prąd” to 73 tysiące złożonych wniosków o datacje i 408 MW zainstalowanej mocy. Wyplaconych zostało już 60222 dofinansowań do projektów instalacji PV. Dzięki programowi zredukowaliśmy emisję CO₂ o 271697600 kg/rok. W województwie pomorskim udzielono dofinansowania do 3018 projektów, a zainstalowana łączna moc paneli wynosi 17276 kW (stan na 10 sierpnia 2020 roku).

Zainteresowanych wsparciem zachęcamy do zapoznania się z regulaminem drugiego naboru i składania wniosków. Z programu mogą korzystać również rolnicy. Jedną ważną informacją – jeśli rolnik chce skorzystać z ulgi w podatku rolnym na inwestycję paneli fotowoltaicznych (ulga inwestycyjna), nie może wystąpić o dofinansowanie z programu „Mój Prąd”.

Cel programu

Celem programu jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznych na terenie Polski.

Budżet programu

Budżet programu wynosi 1 miliard zł, w całości przeznaczony na bezzwrotne formy dofinansowania – dotacja. Obecnie pozostało jeszcze do wykorzystania ok. 70% z planowanego budżetu.

Beneficjenci

Osoby fizyczne wytwarzające energię elektryczną na własne potrzeby, które mają zawartą umowę kompleksową (z operatorem sieci dystrybucyjnej – OSD, zakładem energetycznym) regulującą kwestie związane z wprowadzeniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji.

O dotację w programie można ubiegać się, jeśli:

- instalacja jest już wykonana i podłączona do sieci elektroenergetycznej (m.in. posiada licznik dwukierunkowy),
- instalacja fotowoltaiczna ma moc od 2 do 10 kW i jest przeznaczona na cele mieszkaniowe,
- wydatki obejmują okres od 23 lipca 2019 r. i instalacja nie została zakończona przed tą datą,
- inwestycja nie jest rozbudową już istniejącej instalacji.

Formy i warunki udzielania dofinansowania

Dofinansowanie w formie dotacji **do 50%** kosztów kwalifikowanych mikroinstalacji wchodzącej w skład przedsięwzięcia, **nie więcej niż 5 000 zł na jedno przedsięwzięcie. Dotacja jest zwolniona z podatku PIT.**

Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie konkursowym. Pierwszy, zakończony już nabór trwał od 30 sierpnia 2019 r. do 20 grudnia 2019 r. Drugi nabór prowadzony jest **od 13 stycznia 2020 r., a zakończy się 18 grudnia 2020 r.** lub po wyczerpaniu alokacji środków.

Warunki dofinansowania

1. Kwota dotacji: do 5 tys. zł, nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowanych.

2. Dofinansowaniu podlegają instalacje niezakończone przed dniem 23 lipca 2019 r.
3. Dofinansowanie udziela się na projekty zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.
4. Dofinansowanie jest udzielane jednokrotnie w ramach danej umowy kompleksowej na zakup i dystrybucję energii elektrycznej.
5. Warunkiem wypłaty środków jest wstępna akceptacja wniosku o dofinansowanie przez NFOŚiGW i zatwierdzenie przez Ministra Klimatu.
6. Nie wymaga się zabezpieczenia wierzytelności.
7. Urządzenia muszą być instalowane jako nowe, wyprodukowane w ciągu 24 miesięcy przed montażem.
8. Beneficjent zobowiązany jest do eksploatacji instalacji (we wskazanej we wniosku lokalizacji) przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty dofinansowania.
9. Dofinansowanie nie może być udzielone na instalacje sfinansowane lub realizowane z innych środków publicznych, w tym z programu „Czyste powietrze”. Jeżeli wnioskodawca zamierza ubiegać się o wsparcie w ramach programu „Czyste Powietrze”, instalacja fotowoltaiczna zgłoszona do programu „Mój Prąd” musi zostać wyłączona z zakresu programu „Czyste Powietrze”.
10. W przypadku przedstawienia kosztu zakupu i montażu instalacji dofinansowanej ze środków programu priorytetowego „Mój Prąd” do rozliczenia w ramach ulgi termomodernizacyjnej, kwota przedstawiona do odliczenia od podatku będzie pomniejszona o kwotę otrzymanego dofinansowania.

Koszty kwalifikowane

Okres kwalifikowalności kosztów to czas **od 23 lipca 2019 roku do 31 grudnia 2025 roku**, przy czym:

- rozpoczęcie przedsięwzięcia rozumiane jest jako poniesienie pierwszego kosztu kwalifikowanego (data opłacenia pierwszej faktury lub równoważnego dokumentu księgowego),
- zakończenie przedsięwzięcia rozumiane jest jako przyłączenia mikroinstalacji do sieci,
- koszty kwalifikowane: zakup, montaż oraz odbiór i uruchomienie instalacji objętych przedsięwzięciem (panele fotowoltaiczne z niezbędnym oprzyrządowaniem). Wymaganym elementem instalacji są liczniki dwukierunkowe (koszt licznika nie jest kosztem kwalifikowanym).

Ocena wniosków - kryteria

Do oceny wniosków złożonych w trybie konkursowym, stosuje się dwie kategorie kryteriów wyboru projektów: kryteria dostępu i kryteria jakościowe punktowe.

Kryteria dostępu

Ocena wniosku według kryteriów dostępu dokonywana jest zgodnie z kryteriami określonymi w programie priorytetowym. Ocena wg tych kryteriów ma postać „spełnia” lub „nie spełnia”.

Warunkiem dopuszczenia wniosku do etapu oceny według kryterium jakościowego punktowego jest uzyskanie pozytywnej oceny wniosku według kryteriów dostępu.

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów dostępu skutkuje odrzuceniem wniosku, o czym wnioskodawca jest informowany za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail wskazany we wniosku.

W przypadku odrzucenia wniosku, wnioskodawca może złożyć wniosek ponownie.

Kryteria jakościowe przedsięwzięć

Jedynym kryterium oceny jakościowej przedsięwzięcia jest **efektywność kosztowa** - ocena nakładów inwestycyjnych na 1 kW mocy zainstalowanej, za którą można otrzymać max 4 punkty. Ocenie podlega stosunek nakładów inwestycyjnych przypadający na 1 kW mocy zainstalowanej (K). Zasady oceny przedstawiają się następująco:

$7000 \text{ zł} < K$ - 1 punkt,

$7000 \text{ zł} \geq K \geq 6500 \text{ zł}$ - 2 punkty,

$6500 \text{ zł} > K \geq 6000 \text{ zł}$ - 3 punkty,

$6000 \text{ zł} > K$ - 4 punkty.

Jak złożyć wniosek?

W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną w kraju wnioski można składać tylko drogą elektroniczną – poprzez formularz udostępniony na portalu gov.pl (podpisany profilem zaufanym lub poprzez usługę e-dowód).

Należy podkreślić, iż złożenie wniosku tą drogą jest dużym udogodnieniem. Możemy to zrobić poprzez stronę mojprad.gov.pl. Na tej stronie znajdziemy podstawowe informacje o programie „Mój Prąd”, wzory wniosków, instruktaż składania wniosków oraz odpowiedzi na liczne pytania.

Nowością jest również możliwość sprawdzenia, na jakim etapie jest nasz wniosek – lista projektów wstępnie zakwalifikowanych do dofinansowania.

Również jednym z udogodnień jest możliwość złożenia wniosku o dotację za pośrednictwem instalatorów PV (tzw. agregatorów), którzy podpisali z NFOŚiGW porozumienie o współpracy. Do tej pory takie porozumienie podpisało 72 firmy z branży fotowoltaicznej. Wśród nich znajdziemy wiele firm z województwa pomorskiego. Lista ta sukcesywnie się wydłuża, bo podpisywane są kolejne porozumienia. W takim przypadku firma w naszym imieniu złoży wniosek, jeśli wcześniej podpiszemy z nią odpowiednie pełnomocnictwo. Firma składająca wniosek w naszym imieniu może go złożyć w formie papierowej bezpośrednio w siedzibie NFOŚiGW albo przesłać drogą pocztową lub kurierem na adres:

*Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3A, 02-673 Warszawa*

Wnioski, które wpłyną po terminie nie będą rozpatrywane w ramach niniejszego naboru.

Formularz wniosku należy wypełnić w języku polskim, czytelnie, drukowanymi literami, bez skreśleń i poprawek, na komputerze lub ręcznie. Więcej informacji o programie oraz bieżących efektach wdrażania możemy znaleźć na stronie internetowej: www.nfosigw.gov.pl/moj-prad oraz mojprad.gov.pl.

Pytania dotyczące programu „Mój prąd” można kierować również na skrzynkę kontaktową Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:

- e-mail: wnioskimojprad@nfosigw.gov.pl - informacja o złożonych wnioskach i uzupełnienia dokumentów,
- e-mail: mojprad@nfosigw.gov.pl - informacja na temat programu (jak złożyć wniosek), gdzie odpowiedzi udzielają doradcy energetyczni.

Źródło: www.nfosigw.gov.pl/moj-prad

Program **MOJA WODA™**

Program priorytetowy „MOJA WODA” – dotacja na przydomowe instalacje zatrzymujące wody opadowe

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) uruchomił program priorytetowy „Moja Woda”. Ten program o zasięgu krajowym wdrażany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) i realizowany będzie w latach 2020-2024.

W związku z powyższym Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku ogłosił ciągły nabór wniosków, który **rozpoczął się 1 lipca br. i będzie prowadzony do 31 maja 2024 r.** lub do wyczerpania puli środków.

Cel programu

Program ma na celu ochronę zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej.

Celem strategicznym jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych (m.in. zgodnie z kierunkami

działań zapisanymi w Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 oraz Polityką Ekologiczną Państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej).

Finansowane będą przedsięwzięcia, które doprowadzą do zatrzymywania wody opadowej i roztopowej w obrębie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, w efekcie czego wody te nie będą odprowadzane poza jej teren (np. do kanalizacji bytowo-gospodarczej, kanalizacji deszczowej, kanalizacji ogólnospławnej, rowów odwadniających odprowadzających poza teren nieruchomości, na tereny sąsiadujące, na ulice, place itp.).

Budżet

Budżet programu wynosi 100 mln zł i w całości przeznaczony jest na bezzwrotne formy dofinansowania – dotacje. Umożliwi on dofinansowanie 20 tys. sztuk instalacji służącej zagospodarowania wody opadowej.

Beneficjenci

Beneficjentami programu są osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, z uwzględnieniem domów nowo budowanych z kompletnym systemem orynnowania dachu (*na dzień wypłaty dofinansowania musi być oddany do użytkowania*), z wyłączeniem nieruchomości, dla której udzielono już dofinansowania z programu „Moja Woda”.

Przez budynek mieszkalny jednorodzinny, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, należy rozumieć budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

Wysokość wsparcia

Program przewiduje dofinansowanie **w formie dotacji, nie więcej niż 80% kosztów kwalifikowanych instalacji i nie więcej niż 5000 zł na jedno przedsięwzięcie.**

Koszty kwalifikowane

Okres kwalifikowalności kosztów to czas **od 1 czerwca 2020 roku do 30 czerwca 2024 roku**.

Do kosztów kwalifikowanych zalicza się koszty zakupu, montażu, budowy i uruchomienia instalacji, pozwalających na zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, takich jak:

1. przewody odprowadzające wody opadowe zebrane z rynien, wpustów do zbiornika nadziemnego, podziemnego, otwartego lub zamkniętego, szczelnego lub infiltracyjnego;
2. instalacja rozsączająca;
3. zbiornik retencyjny szczelny lub infiltracyjny:
  - zbiornik retencyjny nadziemny otwarty od 2 m³ pojemności,
  - zbiornik retencyjny nadziemny zamknięty od 1 m³ pojemności (w przypadku zbiorników o pojemności mniejszej niż 2 m³ wymagane jest, aby w ramach dofinansowania zostały zakupione minimum 2 szt.),
  - zbiornik retencyjny podziemny zamknięty od 2 m³ pojemności;
4. elementy do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody.

Warunki dofinansowania

- Realizacja przedsięwzięcia nie może zostać zakończona przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie do Funduszu. **Okres realizacji zadania – 6 miesięcy od daty złożenia wniosku.**
- Zakres rzeczowy objęty wnioskiem o dofinansowanie nie może być przedmiotem dofinansowania w innym rozpatrywanym lub zaakceptowanym wniosku w ramach programu priorytetowego „Moja Woda”, ani jakiegokolwiek innego programu NFOŚiGW i WFOŚiGW.
- Dofinansowanie nie może być udzielone na przedsięwzięcia lub elementy przedsięwzięcia sfinansowane lub realizowane z innych środków publicznych, którego sumaryczna kwota dofinansowania ze wszystkich źródeł przekracza 100% kosztów kwalifikowanych.
- Dofinansowanie może być udzielone beneficjentom końcowym, pod warunkiem że instalacje objęte przedsięwzięciem oraz zatrzymana woda opadowa **nie będą wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej, w rozumieniu unijnego prawa konkurencji, w tym działalności rolniczej.**
- Realizacja przedsięwzięcia musi być zgodna z przepisami prawa (posiadać właściwe decyzje administracyjne – jeżeli są wymagane), a zastosowane urządzenia i materiały muszą być dopuszczone do stosowania na rynku polskim.
- Wypłata przyznanego dofinansowania w formie refundacji, na wskazany we wniosku o dofinansowanie numer rachunku bankowego beneficjenta, nastąpi w jednorazowej transzy po złożeniu przez beneficjenta stosownych oświadczeń oraz następujących dokumentów:
  - faktur, rachunków lub innych równoważnych dokumentów księgowych w formie elektronicznej,
  - podpisanego obustronnie protokołu odbioru końcowego lub oświadczenia beneficjenta o samodzielnym montażu instalacji w formie elektronicznej.
- **Okres trwałości przedsięwzięcia - 3 lata od daty jego zakończenia.**
- W okresie trwałości przedsięwzięcia beneficjent końcowy zobowiązany jest do zachowania całości dokumentacji związanej z projektem i eksploatacji instalacji zgodnie z przeznaczeniem.

Procedura składania wniosków

Wnioski o dofinansowanie należy składać do Funduszu obejmującego swoim działaniem teren województwa, w którym zlokalizowana jest nieruchomość, na której realizowane będzie przedsięwzięcie, na obowiązują-

jącym formularzu **zarówno w wersji papierowej, jak i w wersji elektronicznej poprzez Portal Beneficjenta.**

W celu złożenia wniosku wnioskodawca rejestruje konto na Portalu Beneficjenta, dostępnym na stronie internetowej WFOŚiGW w Gdańsku. Rejestracja konta umożliwi pobranie elektronicznej wersji formularza wniosku. Pobrany wniosek należy wypełnić i przesłać poprzez ten portal. Następnie należy wypełniony formularz wniosku wydrukować, podpisać i dostarczyć za pomocą poczty tradycyjnej wraz z załącznikami na adres:

*Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Gdańsku
80-861 Gdańsk, ul. Rybaki Górne 8*

Złożenie wniosku stanowi oświadczenie woli zawarcia umowy o dofinansowanie na kwotę zaakceptowaną przez Fundusz i na warunkach określonych w Programie Priorytetowym „Moja Woda”, regulaminie naboru wniosków oraz zasadach udzielania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

O zachowaniu terminu złożenia wniosku decyduje data wpływu papierowej wersji wniosku, potwierdzana na pierwszej stronie dostarczonego wniosku poprzez stempel kancelarii Funduszu.

Dopuszcza się złożenie wniosku o dofinansowanie jedynie w wersji elektronicznej, pod warunkiem złożenia wniosku za pomocą Portalu Beneficjenta oraz jednocześnie ePUAP przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub podpisu potwierdzonego profilem zaufanym.

Szczegółowe kryteria oceny wniosków

Złożone wnioski będą podlegać ocenie według kryteriów dostępu, zawartych w regulaminie programu. Ocena według tych kryteriów ma postać *spełnia lub nie spełnia (tak/nie).*

Szczegółowe informacje o programie oraz możliwość złożenia wniosku poprzez Portal Beneficjenta są dostępne na stronie internetowej <https://wfos.gdansk.pl/konkursy/moja-woda>.

Informacje można również uzyskać, wysyłając zapytanie pod e-mail: mojawoda@wfos.gdansk.pl oraz skorzystać z infolinii czynnej we wtorek, środę i czwartek w godz. 10.00 – 15.00 - Program Moja Woda, tel. (58) 743 18 20.

Źródło: www.nfosigw.gov.pl/, www.wfos.gdansk.pl